

ସ୍ୱପ୍ନସୌଧର ରାଜପୁତ୍ର

ସ୍ବପ୍ନସୌଧର ରାଜପୁତ୍ର-୧
ନିଶ୍ଚନ୍ଦ କବିତାରେ

ଲେଖଦେବି ପ୍ରେମପତ୍ରେ
ହେମ ହସ୍ତାକ୍ଷର,
ବିଦୀର୍ଘ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୃଦେ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ବାକ୍ଷର । ୧

ହସ୍ତାକ୍ଷର ଅନ୍ତରାଳେ
ବିକ୍ଷତ ଅକ୍ଷରା —
ଅକ୍ଷତ ବଲ୍ଲର ଘର,
ଅଦୃଶ୍ୟ ଅସ୍ବରା । ୨

ଅଦୃଶ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ରମାଳ
ସୁଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତର,
ନିରନ୍ତର ଭାଙ୍ଗି ଚାଲେ
ସ୍ବପ୍ନ ଗନ୍ତାଘର । ୩

ସ୍ବପ୍ନର ନଗରୀ ମଧ୍ୟେ
ପ୍ରୀତିର ପ୍ରତିମା,
ଲିଭି ଲିଭି ଚାଲେ ତାର
ନୟନଭଙ୍ଗିମା । ୪

ନୟନ କଳ୍ପଳ ତଳେ
ଦୃଶ୍ଯ ବହଳ,
ନିଷ୍ଠୁଳ ପ୍ରେମପ୍ରତୀକ୍ଷା,
ଆକାଞ୍ଛା ଉଚ୍ଛଳ । ୫

ଉଚ୍ଛଳ କାମନା ମୂଳେ
 ଅସହ୍ୟ ବେଦନା,
 ମରି ମରି ସରି ଗଲା
 କ୍ଷୀଣ ସମ୍ଭାବନା । ୬

କ୍ଷୀଣ କ୍ଷୀଣତର ହେଲା
 ବଞ୍ଚିବାର ନିଶା,
 ଅର୍ଦ୍ଧପଥେ ପଥଚାରୀ
 ହରାଇଲା ଦିଶା । ୭

ଦିଶାଦିଶାନ୍ତରେ ଘୋଟି
 ଅଦିନ ବଉଦ,
 ଗୋଟି ଗୋଟି ଡୁଟିଗଲା
 ସ୍ବପ୍ନର ସଉଧ । ୮

ସ୍ବପ୍ନସୌଧ ସିଂହାସନେ
 ବିଷଣୁ ନାୟକ,
 ଅଜନ ସଦନ, କେହି
 ନାହିଁ ସହାୟକ । ୯

ନିଃସହାୟ ରାଜସୁତ,
 ନିଃଶୂନ୍ୟ ନଗରୀ,
 ବିବଶ ପ୍ରଦୋଷ ପ୍ରାତଃ
 ଦିବସ ଶର୍ବରୀ । ୧୦
 ବିବଶ କାନନବନ
 ବିପୁଷ୍ପ ବୀଥକା,
 ବ୍ୟାକୁଳ ଯୌବନ ଖୋଜେ
 ହଜିଲା ନାୟକା ୧୧

ହଜିଲା ନାୟିକା ତେଜି
 ଦେଇଥିଲା ପ୍ରୀତି,
 ଖୋଜିଲା ଆଖିରେ ଭିଜି
 ରହିଗଲା ସ୍ମୃତି । ୧୨

ସ୍ମୃତିର ଶ୍ଵାସାନେ ସେହି
 ସୌଧକାରାଗାରେ
 ରାଜପୁତ୍ର ଆର୍ତ୍ତନେତ୍ର
 ରୁଦ୍ଧ ହାହାକାରେ । ୧୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ସ୍ଵପ୍ନସୌଧର ରାଜପୁତ୍ର-୨
 ନିଶ୍ଚୟ କବିତାରେ

ହାହାକାର ଚାରିଧାର
 ହର୍ଷିତା ଲୁଗ୍ନିନୀ,
 ହରିତ ବଲ୍ଲୀପଲ୍ଲବେ
 ମଙ୍ଗଳପ୍ଲାବିନୀ । ୧୪

ଉଦ୍ବେଳ ଆଶୟ ଲାଗି
 ଅଳୀକ କ୍ଳାଦନ,
 କ୍ଳେଶର ଜଳଧି ଜଳେ
 ସ୍ଵପ୍ନ ଆଶ୍ଵାସନ । ୧୫

ଆଶ୍ଵାସନେ ଉଦାସୀନ
 ତରୁଣ ହୃଦୟ,
 ଅନ୍ଦେଷିବ ଶାଶ୍ଵତିକ
 ଅରୁଣ ଉଦୟ । ୧୬

ଅରୁଣ ଉଦୟ ଆଗୁ
 ଘନ ଅନ୍ଧକାରେ
 ରାଜପୁତ୍ର ଅତିକ୍ରମି
 ଚଳିଲା ପ୍ରାକାରେ । ୧୭

ରାଜସୁତ ଉଦ୍ଘେଳିତ
 ବେଳ ଆଉ କାହିଁ?
 କେ କହିବ ଏହି ରାତି
 ପାହିବ କି ନାହିଁ ! ୧୮

ପାହିଲା ରଜନୀ, ହେଲା
 ଅରୁଣ ଉଦୟ,
 ବିକଶିତ ନବବଲ୍ଲୀ-
 ପତ୍ରପୁଷ୍ପଚୟ ୧୯

ହାସ୍ୟହୀନ ଲାସ୍ୟହୀନ,
 ଅସୁମାରୀ ଭୟ,
 ତ୍ରିଯାମାରେ ହଜିଗଲା
 ରାଜାର ତନୟ । ୨୦

ଶାକ୍ୟକୁଳ ଶୋକାକୁଳ
 ରାଜ ପରିବାରେ,
 ରାଜ୍ୟ ହେବ ଅରାଜକ
 ରାଜା ମରିବାରେ? । ୨୧

ସ୍ତବ୍ଧ ରାଜା ଶୁଦ୍ଧୋଧନ
 ପାର୍ଶ୍ବ ଅଧୀର,
 ମୌନ ମାୟାଦେବୀପୁତ୍ର
 ନିରଞ୍ଜନା ତୀର । ୨୨

ଥୁଲେ ଯାର ଚାରିଧାର
 ସହସ୍ର ସୁନ୍ଦରୀ,
 ସେହି ପୁତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧବସ୍ତ୍ର
 ଯୋଗୀ ବେଶ ଧରି । ୨୩

ଝୁରେ ଯଶୋଧରା; ଝୁରେ
 ମହା ପଜାପତି
 ଦୂରେ ପୁତ୍ର, ଝୁରେ ଶୁଦ୍ଧୋ-
 ଦନ ଭଗ୍ନମତି । ୨୪

କୁଳରତ୍ନ ଖୋଜି କାନ୍ଦେ
 ରାଜପରିବାର,
 ବିଶ୍ୱାମ୍ବା ଗୌତମ ହୃଦେ
 ବିଶ୍ୱ-ଅଶ୍ରୁଧାର । ୨୫

ବ୍ୟାକୁଳ କପିଳବାସୁ
 ଆକୁଳ କ୍ରନ୍ଦନେ,
 ଅସମ୍ଭବ ଯୋଗାରୁଦ୍ଧ
 ଅଟଳ ସାଧନେ । ୨୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୧୧୩୦୦୪୪୪

ସୁପୁତ୍ର ସ୍ୱପ୍ନସୌଧର - ୧
ପଥ୍ୟାବଳୀ ଶ୍ଳୋକଛନ୍ଦରେ

ଲେଖୁ ଦେବି ଲତାପତ୍ରେ
ସୁନାର ପ୍ରେମପତ୍ରିକା
ବିଦୀର୍ଘ ଚୂର୍ଣ୍ଣ ମୋ ବନ୍ଧେ
ସୁନା ସ୍ୟାହିର କଣ୍ଠିକା ।01

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ଅକ୍ଷରେ କୀର୍ତ୍ତି
ରକ୍ତରଞ୍ଜିତ ଅକ୍ଷରା;
ଅକ୍ଷତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ-ଭୂଭାଗେ
ଅଦୃଶ୍ୟା ସ୍ୱର୍ଣ-ଅସ୍ୱରା ।02
ଅକ୍ଷରା=ସ୍ୱର, ଧ୍ୱନି;

ଅଦୃଶ୍ୟ ତାରକାପୁଞ୍ଜ
ସୁଦୃଶ୍ୟା ପ୍ରାନ୍ତରେ ଦିଶା
ସର୍ବଦା ଶତଧା ସ୍ମିନ୍ନା
ସ୍ୱପ୍ନସମ୍ପ୍ଳାହନୀ ନିଶା ।03
ସ୍ମିନ୍ନ= ଘର୍ମାକ୍ର, କ୍ଳାନ୍ତ;

ସ୍ୱପ୍ନଦେବପୁରେ ଦଗ୍ଧ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରେମମୂର୍ତ୍ତିକା
ଲିଭି ତା ଚକ୍ଷୁଷେ ଚାଲେ
ପ୍ରେମର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବର୍ତ୍ତିକା ।04

ସେ ନେତ୍ରକଳ୍ପଲେ ରକ୍ଷା
 ଦୃଶ୍ୟଲସ୍ତୋତନିର୍ଭର
 ନିଷ୍ଠୁଳ ପ୍ରେମରେ ଈକ୍ଷା
 ଆକାଞ୍ଛା ସତତୋଞ୍ଜଳ 105

ରକ୍ଷ= ଆରମ୍ଭିତ;

ଉଚ୍ଛଳା କାମନା ମୂଳେ
 ଅତି ଦୁଃସହ ବେଦନା
 ମଲା ତା ଜନ୍ମଦାଗର୍ଭେ
 କ୍ଷୀଣ ସମ୍ଭାବ୍ୟଭାବନା । 06

ଜନ୍ମଦାଗର୍ଭ= ମାତୃଗର୍ଭ;

କ୍ଷୀଣ କ୍ଷୀଣସ୍ଥିତିପ୍ରାପ୍ତ
 ଜୀବନେ ରହିବା ନିଶା
 ପଥାର୍ଦ୍ଧେ କ୍ଷାନ୍ତ ସେ ଯାତ୍ରୀ
 ହାରିଲା ଅଗ୍ରତେ ଦିଶା । 07

ଦିଶାଦିଶାନ୍ତରେ ଘୋଟି
 ଅକାଳ ଗଗନଧ୍ବଜ
 ଗୋଟି ଗୋଟି ଗଲା ଲୋଟି
 ସ୍ବପ୍ନ ଉଦ୍ୟାନପଙ୍କଜ 108

ଗଗନଧ୍ବଜ= ମେଘ;

ସ୍ବପ୍ନସୌଧ ହତୋଲ୍ଲାସ
 ସନ୍ନ ରିକ୍ତସହାୟକ ।
 ସ୍ବପ୍ନସିଂହାସନାରୁଢ
 ପ୍ରହୃତାନନ୍ଦ ନାୟକ 109

ସନ୍ନ= ବିଷନ୍ନ;

ନିଃସହାୟ ଯୁବଶ୍ରେଷ୍ଠ
 ବ୍ୟାବୃତ୍ତ ଅଙ୍ଗନାପରୀ
 ବିହର୍ଷ ସ୍ଥାବର ଶ୍ୟାମା
 ପ୍ରାତଃ ବାସରଶର୍ବରୀ । 10
 ବ୍ୟାବୃତ୍ତ = ଯେ ବାହୁଡ଼ିଛି; ସ୍ଥାବର, ଶ୍ୟାମା =
 ଗିରିପ୍ରାଙ୍ଗଣ;

ବିହର୍ଷ କାନନାରଣ୍ୟ
 ବିପୁଷ୍ପ ଶ୍ୟାମବଲ୍ଲିକା
 ଉଦଗ୍ର ଯୌବନଜ୍ଵାଳା
 ଅଲଗ୍ନା ହୃଦ୍ୟନାୟିକା । 11

ଅଲଗ୍ନା ନାୟିକା ମର୍ଦ୍ଦେ
 ଥିଲା ପ୍ରୀତିର ଆହୁତି,
 ସହସା ଲୁଣ୍ଠିତ ପ୍ରେମ,
 ରହିଲା କେବଳ ସ୍ମୃତି । 12

ସ୍ମୃତିଶ୍ଳାଘାନରେ ସେହି
 ଅବରୁଦ୍ଧ ସଭାସ୍ଥଳେ
 ରାଜପୁତ୍ର ଭିଜାନେତ୍ର
 ବ୍ୟାକୁଳେ ଗୋଚନାନଳେ । 13

ସୁପୁତ୍ର ସ୍ବପ୍ନସୌଧର - ୨
ପଥ୍ୟାବଳୀ ଶ୍ଳୋକଛନ୍ଦରେ

ହାହାକାର ଚତୁଷ୍ପାଶ୍ବେ
ଆନନ୍ଦୋଚ୍ଛଳଲୁମ୍ବିନୀ
ସୁଶ୍ୟାମ ଲତିକାପତ୍ରେ
ପୁଣ୍ୟ ମଙ୍ଗଳଦାୟିନୀ । 14

ଉଦ୍ବେଳ ଆଶୟାକାଶେ
ସ୍ବଳ୍ପ କ୍ଳାଦନଚନ୍ଦ୍ରିକା
ତମିସ୍ର କ୍ଳେଶ-ପୂରାଷେ
ଆଶାର କ୍ଷୀଣବର୍ତ୍ତିକା । 15
ଆଶୟ = ହୃଦୟ;

ଆଶ୍ବାସନେ ଉଦାସୀନ
ମନନେ ମଗ୍ନ ନନ୍ଦନ
ଅନ୍ୱେଷିତ ଅନାଦ୍ୟନ୍ତ
ତମୋନାଶ-ବିରୋଚନ । 16
ବିରୋଚନ = ସୂର୍ଯ୍ୟ;

ବିରୋଚନ ନ ଆସନ୍ତେ
ଘନ ତାମସ ଅଙ୍ଗନେ
ପ୍ରାଚୀର ଉକ୍ରମି ସ୍ଥାନ
ରହୁ ଅଜ୍ଞାତ ଏଷଣେ । 17
ଉକ୍ରମଣ = ଅତିକ୍ରମଣ;

ରାଜପୁତ୍ର ସମୁଦ୍‌ବିଗ୍ନ
 ସମୟ ଶିପ୍ତ ଚଞ୍ଚଳ
 ସତେ କି ପାହି ଏ ରାତ୍ରୀ
 ହେବ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭୂତଳ । 18

ପାହିଲା ସେ ଅମା ରାତ୍ରୀ
 ହେଲା ପକ୍ଷାସନୋଦୟ
 ଦୋଳିଲା ମଞ୍ଜରୀ ବଲ୍ଲୀ
 ପତ୍ର ପୁଷ୍ପ ସମୁଦୟ । 19
 ପକ୍ଷାସନ = ସୂର୍ଯ୍ୟ;
 ନାହିଁ ହାସ୍ୟ କିବା ଲାସ୍ୟ
 ବିପୁଳ ଦ୍ରାସ ସଂଶୟ
 ନିଶାଞ୍ଜେ ହଜିଲା ଦୂରେ
 ରାଜପୁତ୍ର ପୁରପ୍ରିୟ । 20

ଶୋକାର୍ତ୍ତ ଶାକ୍ୟବଂଶୀୟ
 ସ୍ତବ୍ଧ ରାଜନ୍ୟମଣ୍ଡଳୀ
 ରାଜ୍ୟ ହେବ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
 ଏ ରାଜା ପଡ଼ିଲେ ଟଳି । 21

ରାଜା ଶୁଦ୍ଧୋଦନ ସ୍ତବ୍ଧ
 ବାକ୍‌ଶୂନ୍ୟ ଦାସସେବିକା
 ନିରଞ୍ଜନା ତଟେ ପୁତ୍ର-
 କରେ ଆଶାର ବର୍ତ୍ତନୀ । 22

ଚତୁଷ୍ପାଶ୍ବେ ଥିଲେ ଯାର
 ସହସ୍ର ସ୍ବର୍ଗସୁନ୍ଦରୀ
 ଅର୍ଦ୍ଧବସ୍ତ୍ରକ ସେ ପୁତ୍ର
 ଯୋଗସନ୍ନ୍ୟାସ ଆଚରି । 23

ମହାପଜାପତି ସ୍ତ୍ରୀ
 ତଥା ଭାର୍ଯ୍ୟା ଯଶୋଧରା ।
 ଦୂରେ ପୁତ୍ର ମହାରଣ୍ୟ
 ନେତ୍ରାଗ୍ରେ ଧାବିନୀ ଖରା । 24

ଖରା= ବେଗବତୀ;

କୁଳରତ୍ନର ବିଚ୍ଛେଦେ
 ସର୍ବେ ବ୍ୟାକୁଳ ରାଜ୍ୟରେ
 ବିଶ୍ବାମ୍ବା ନେତ୍ରଜେ ସାରା
 ବିଶ୍ବ ଲୋତକ ନିର୍ଝରେ । 25

କପିଳବାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟାକୁଳ
 ଜନପଦେ ହାହା ସ୍ବନ ।
 ଦୃଢ଼ ତପସ୍ୟା-ନିଶ୍ଚଳ
 ବିଜନ ସତ୍ତ୍ରେ ଗୌତମ । 26

(ପଦ 26ର ଛନ୍ଦ: ପ୍ରୀତା, ନଗଣ ମଗଣ ଲଲ)

Lalatendu Kabi 29230704
 + 91 7978 680 712